

Svar på skriftligt spörsmål SSS 947/2020 rd

Svar på skriftligt spörsmål om situationen för företagare över 65 år

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 947/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Jussi Wihonen /saf:

Är regeringen medveten om problemet med företagarnas arbetslöshetsskydd till äldre företagare,

ämner regeringen göra stödet mera omfattande så att det kan betalas även till äldre företagare,

hur ämnar regeringen förbättra äldre företagens ställning i lagstiftningen och

förstår man företagande när beslut fattas och lagar stiftas, och hur kan detta åtgärdas?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

För att trygga företagarnas utkomst under undantagsförhållandena på grund av covid-19-pandemin stiftades det om temporära ändringar i företagarnas rätt till arbetsmarknadsstöd. Den temporära lagstiftningen gäller till slutet av mars 2021.

Utifrån den temporära lagstiftningen kan arbetsmarknadsstöd betalas till företagare i huvudsyssla, vars huvudsyssla i ett företag anses ha upphört och orsaken till detta är den utbredda allvarliga smittsamma sjukdomen. Dessutom kan personens arbete i huvudsyssla under vissa förutsättningar anses ha upphört om inkomsterna från företagsverksamheten har minskat och minskningen beror på den utbredda allvarliga smittsamma sjukdomen. Personens arbete i huvudsyssla anses i denna situation ha upphört fastän själva företagsverksamheten inte upphört. För att arbetsmarknadsstöd ska kunna betalas krävs att personen anmäler sig som arbetssökande till arbets- och näringsbyrån och ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om personens rätt till arbetsmarknadsstöd lämnas till Folkpensionsanstalten.

Personer som är berättigade till ålderspension har dock inte rätt till utkomstskydd för arbetslösa. På företagarens arbetsmarknadsstöd tillämpas samma allmänna begränsning som gäller för arbetslöshetsförmånen ifråga. Därmed beviljas arbetslöshetsförmån till en arbetssökande som är född tidigare än 1965 maximalt till slutet av den kalendermånad då den arbetssökande fyller 65 år. Utkomsten för personer som har rätt till ålderspension tryggas i pensionssystemet. Pensionstagare kan utöver pensionen även ha rätt till pensionstagares bostadsstöd eller till utkomststöd som kompletterar utkomsten.

Basutkomststöd är det utkomstskydd som betalas i sista hand. Basutkomststöd är behovsprövat och beviljas vanligen för en månad i sänder. Stödet kalkyleras utifrån klientens verkliga utgifter. Stödet betalas till det belopp som överstiger klientens inkomster och medel för de utgifter som berättigar till stöd. Eftersom basutkomststöd är den förmån som utbetalas i sista hand påverkas basutkomststödet även av den stödsökandes och hans familjs medel. Begreppet familj definieras i lagen om utkomststöd. En person som är företagare förutsätts inte sälja sitt företag för att få basutkomststöd.

Flera arbetsgrupper underställda social- och hälsovårdsministeriet har bedömt och utvecklat företagarnas sociala trygghet. Utifrån arbetsgruppernas arbete har man kunnat konstatera att företagarnas sociala trygghet är mera täckande i Finland än i de flesta medlemsstaterna i Europeiska unionen. Företagarnas sociala trygghet behöver dock utvecklas ytterligare i Finland. I enlighet med regeringsprogrammet för Sanna Marins regering kommer man under regeringsperioden att utreda alternativ för förbättring av företagarnas sociala trygghet och pensionskydd.

För att förnya systemet för social trygghet har tillsatts en parlamentarisk kommitté för social trygghet, vars arbetsperiod är två regeringsperioder. Kommittén reformerar socialskyddet som helhet. Kommittén behandlar bastryggheten, utkomstskyddet, utkomststödet och sambanden mellan dessa och finansieringen samt hur tjänsterna bättre kunde anpassas till förmånerna. Målet med reformen av social trygghet är att göra det lättare att förena lönearbete, företagande och övriga inkomstformer med social trygghet, särskilt gällande arbetslöshetsförmåner. I kommitténs arbete beaktas komplexa livssituationer, inklusive företagande, och förändringar i dessa samt övergångar från en förmån till en annan.

Helsingfors 30.12.2020

Social- och hälsovårdsminister Aino-Kaisa Pekonen